

Een week thuisonderwijs: 'Kunnen ouders dit volhouden?'

In nog geen week tijd hebben scholen een lesprogramma voor thuisonderwijs in elkaar gezet. Leerkrachten ontpoppen zich tot vloggers, ouders zijn ineens onderwijsassistent. Zorgen zijn er ook. 'Dit moet niet te lang duren.'

Ilse Zeemeijer
Leiderdorp

Een voor een kleuren de grijze bolletjes op het beeldscherm van Marjon Kordestani groen. De leerkracht van groep 8 kan de leerling niet zien, maar de voortgang van de taaltoets wel. Elk groen bolletje is een goed antwoord. 'Dit is live', legt ze uit. 'Ik houd alles in de gaten. Ik stuur ze straks een bericht hoe trots ik op ze ben en dat sommige kinderen nog even moeten tellen of ze wel genoeg opgaven hebben gedaan.'

Kordestani mag dan in een leeg klaslokaal zitten, haar werk op de Koningin Juliana School in Leiderdorp gaat door. Haar bureau is bezaaid met gele post-its, de nieuwe weekplanning en lijsten om de voortgang van leerlingen bij te houden. De mobiele telefoon ligt voor het grijpen: van 11.00 uur tot 14.00 uur kunnen leerlingen hun juf via whatsapp een bericht sturen.

'Ik dacht dat ik het rustiger zou krijgen, maar ik heb deze week gewoon volledige dagen gewerkt', zegt Kordestani, die door het onderwijs op afstand ineens 'veel behendiger' is met haar telefoon. 'Ik vind het nog wel leuk ook. Je wordt creatiever.' Maar, voegt ze daar snel aan toe: 'Dit moet niet te lang duren. We willen een eindfilm maken en gaan eind juni op kamp. De kinderen verdienen een leuk afscheid.'

Sinds het kabinet op 15 maart heeft aangekondigd dat scholen tot en met 6 april dicht zijn vanwege het coronavirus, is het voor leerkrachten alle hens aan dek. Bij de meeste scholen staat het onderwijs op afstand op de rit, blijkt uit een peiling van de vereniging van schoolleiders AVS. Basisscholen concentreren zich vooral op de basis, zoals rekenen, taal, spelling en lezen, op papier of online. Gym- en muziekdocenten maken filmpjes voor oefeningen thuis en private onderwijsaanbieders buiten over elkaar heen met oefenwebsites en digitaal lesmateriaal.

Schoolleider Maarten Meijers van de Koningin Juliana School kan de situatie nog niet helemaal bevatten, zegt hij tijdens een korte rondleiding door het lege schoolgebouw. Van de 220 leerlingen zijn er 6 aanwezig. 'Dit hebben we nog nooit meegemaakt. Je bent letterlijk

het contact met de kinderen kwijt.'

Ondanks de onzekerheid geeft Meijers zijn gemoedstoestand een dikke voldoende. 'We leveren onderwijs, al is het maar de helft. Kinderen willen ook graag thuis leren.'

Leerkracht Ingrid Planjer laat foto's zien uit de ouder-app van kleuters die in een week zonder zijwielletjes hebben leren fietsen en kinderen die ijverig 'schooltje spelen' aan de keukentafel. Collega Arnica Geertsema krijgt ook vragen over ICT-pekelen, zoals het niet kunnen vinden van een onlinewerkblad. 'Gisteren vroeg een

ouder hoe het zat met een link. "Eh, openen", schreef ik. Ik kan niet in hun computer kijken. Ik ben zelf ook nog een beetje zoekend.'

Twee kilometer verderop, bij het P.C. Hooftcollege, heeft directeur Ben Kottenhagen de aula omgetoverd in een 'coronacrisiscentrum', inclusief een ludieke poster op het raam van een Coronabiertje. Kottenhagen leidt een school voor voortgezet speciaal onderwijs met relatief veel jongeren met agressie, angsten, depressies en autisme. Op één leerling na zit iedereen thuis.

Kwetsbare kinderen krijgen extra ondersteuning

Het kabinet trekt €2,5 mln uit voor kinderen die geen laptop of tablet hebben. Ook gaan gemeenten helpen met onderwijs en begeleiding voor kinderen die thuis niet kunnen leren, bijvoorbeeld omdat het onveilig is.

De thuissituatie van kinde-

ren is een zorg, zegt Marjolein Moorman, wethouder Onderwijs in Amsterdam. 'Niet alle ouders zijn in staat hun kind goed te begeleiden, bijvoorbeeld omdat ze de taal niet spreken. En door het wegvalen van inkomsten kunnen er thuis spanningen ontstaan.

Sommige scholen hebben dat al in beeld, andere nog niet.' Volgens het ministerie van Onderwijs krijgen 'duizenden' kinderen door de sluiting van scholen geen goed onderwijs. Zij zouden op andere locaties les moeten krijgen, zoals een bibliotheek.

Marjon Kordestani geeft haar leerlingen vanuit een leeg klaslokaal les. 'Ik vind het nog wel leuk ook. Je wordt creatiever.'

FOTO: TAMMY VAN NERUM VOOR HET FD

De school probeert zoveel mogelijk theorielessen online door te laten gaan. Sommige docenten maken filmpjes van elkaar terwijl ze een uitleg geven op het bord. Anderen gebruiken Microsoft Teams om een 'gewone' les op afstand te geven, bijvoorbeeld over indexcijfers bij het vak economie. Van 9.00 uur tot 14.00 uur kunnen scholieren ook chatten of videobellen met de docent.

De eerste week ging beter dan verwacht, zegt Kottenhagen. De meeste scholieren hebben hun boeken opgehaald en doen mee aan de onlinelessen. 'Je probeert per klas en leerling te kijken wat realistisch en haalbaar is.' De volgende stap is om te kijken of ouders extra ondersteuning nodig hebben van maatschappelijk werk of de orthopedagoog, specialisten die normaal op school aanwezig zijn. 'Het zou me niet verbazen als we kinderen gaan opvangen waarbij de spanning thuis hoog oploopt.'

Intussen probeert het bestuur van de school zich voor te bereiden op wat komen gaat, zegt bestuursvoorzitter Rien Timmer van Leo Kanner Onderwijsgroep. Sommige medewerkers durven niet meer op school te komen, ook niet voor kleine groepjes leerlingen. En wat als 50% van de medewerkers met hoge koorts op bed ligt?

Praktische zaken op korte termijn zijn er ook. 'Bij een deel van de leerlingen is de sociaaleconomische thuissituatie erg zwak', zegt Timmer. 'Daar is de vraag: "Hebben ze wel goede wifi en een laptop thuis?" Dat moeten we regelen.'

René Cornelisse, lid van het crisisteam van scholenkoepel CNS-Ede, vraagt zich vooral af hoelang ouders en leerkrachten de situatie vol kunnen houden. 'Als je drie kinderen thuis hebt, is thuisonderwijs een uitdaging. Ouders hebben ook allemaal hun eigen werk en er moet ook geld worden verdiend. Redt iedereen het?'

Bij de helpdesk van Ouders & Onderwijs is het opvallend stil, zegt manager Dorine Wiersma. 'Normaal krijgen we tussen de vijftig en zestig telefoontjes per dag, nu maar drie. Ouders zijn superdruk om alle ballen in de lucht te houden. Ze zitten in de overlevingsstand.'

Ook schoolleider Meijers merkt dat sommige ouders worstelen. In een brief wil hij ze het belang van een structuur van een 'lesdag' meegeven, met duidelijke taken per uur. Want, zegt Meijers: 'Het is niet de bedoeling dat kinderen in een vakantie situatie komen, want dan raken ze hun motivatie kwijt.'